

„Поштовани војни изасланици,
даме и господо, драги пријатељи,

Велико ми је задовољство што имам прилику да вам се обратим и пожелим добродошлицу у Министарству спољних послова, где је предвиђено да обавите део припрема за ваше предстојеће мисије у дипломатским представништвима Републике Србије. Овакви догађаји су увек добра прилика да истакнем значај веома успешне сарадње наша два министарства, коју остварујемо у духу заједништва и солидарности на бројним задацима заштите државних интереса и ефикасног спровођења спољнополитичких циљева Републике Србије. Ваш посао неће бити ни мало једноставан, посебно јер су билатерални односи са земљама у које ћете бити упућени од велике важности за Републику Србију. Уверен сам да ћете уз добру сарадњу са нашим колегама у дипломатским мисијама у Москви, Вашингтону, Берлину, Паризу и Софији унапредити свеукупну сарадњу са земљама пријема и допринети да интереси Републике Србије буду у већој мери уважени у престоницама у којима ћете службовати.

Обавеза је свих нас који се бавимо било дипломатским послом, било другим аспектима националне безбедности, да пажљиво и промишљено сагледамо међународне процесе, узмемо у обзир ризике и претње и дођемо до правовремених и исправних закључака у циљу што рационалнијег спољнополитичког одлучивања. Република Србија се суочава за бројним изазовима на спољнополитичком плану, а геополитичка ситуација у којој ћете отпочети своје мисије додатно је усложњена кризом коју је изазвала пандемија Ковид 19. Процењује се да ова криза неће довести до успостављања новог геополитичког поретка, али ће допринети променама у равнотежи снага између великих сила и даљем премештању глобалне моћи са Запада на Исток. Република Србија и у оваквом међународном окружењу као одговоран актер настоји и успева да очува и промовише своје националне интересе и испуњава своје међународне обавезе, док истовремено у складу са својим капацитетима, доприноси унапређењу мира и безбедности. Међудржавне односе и партнерства градимо на принципима дијалога, узајамног уважавања и поштовања међународних обавеза. Као земља која је, упркос историјским искушењима, увек била привржена слободи и правди, Република Србија настоји да у међународним односима буде одговоран, предвидљив и кредибилан партнер.

Приоритети спољне политике Републике Србије, који су истовремено неодојиви од заштите националне безбедности наше земље, веома су јасно дефинисани. Пре свих, то је одбрана територијалног интегритета, за шта је посебно важно питање Косова и Метохије. Наш приоритет је и

успешно окончање процеса приступања Европској унији, што је и стратешки спољнополитички правац Републике Србије. Наша држава велику пажњу посвећује и развоју регионалне сарадње у циљу очувања мира и безбедности на Западном Балкану, као основног предуслова за напредак сваке земље појединачно и региона у целини. Последњих неколико година развој билатералних односа са најмоћнијим актерима у свету, али и продубљивање сарадње са нашим традиционалним пријатељима, бележе константан узлазни тренд, што је још један од спољнополитичких приоритета Републике Србије.

Косово и Метохија је питање од највишег националног интереса, наш приоритет, али истовремено и највећи политичко-безбедносни изазов. Опстанак и заштита Срба на Косову и Метохији је наш важан, дугорочни циљ, али и један од основних мотива за посвећеност дијалогу са Приштином. Постизање компромисног решења за питање Косова и Метохије видимо као једини исправни исход процеса нормализације односа, који може бити одржив на дужи рок. Да би компромисно решење било заиста трајно и примењиво, потребно је да евентуални договор подрже и најзначајнији међународни актери, док би у овом процесу Уједињене нације и Савет безбедности требало да имају завршну реч. Зато је од велике важности да представницима земаља у које ћете бити изаслани у што већој мери приближите интересе Републике Србије по питању Косова и Метохије. Београд је спреман за наставак дијалога са Приштином, оног тренутка када приштинска страна укине реципрочне мере којима су замењене таксе на робу из централне Србије.

Желео бих да истакнем да процес повлачења и замрзавања признања једнострано проглашене независности Косова представља један од најзначајнијих резултата наших дипломатских активности. До сада је 18 земаља то учинило, што је резултат наше посвећености, али и интензивног ангажовања Републике Србије на билатералном и мултилатералном плану. У овом процесу смо настојали да што већи број земаља у свету увиди да проблем Косова и Метохије није и не може бити питање *sui generis*. Сви највиши званичници Републике Србије приступили су овом питању са максималном упорношћу, енергијом и посвећеношћу, па са поносом можемо да истакнемо да већина држава чланица Уједињених нација у овом тренутку не признаје једнострано проглашену независност Косова.

Улога и мандат КФОР-а на Косову и Метохији у складу са Резолуцијом СБУН 1244 са безбедносног аспекта изузетно су значајни за читав регион. Република Србија у потпуности подржава Мисију КФОР-а, а за

нашу страну је веома важно да се не смањује присуство ове Мисије на Косову и Метохији. У свакој прилици би требало понављати да је КФОР једина легална војна формација у Покрајини која има кључну улогу у опстанку и заштити српског становништва и српске културне баштине.

Успешно окончање процеса преговора о чланству у Европској унији и поред свих изазова са којима се ова организација сусреће, остаје један од спољнополитичких циљева Републике Србије. Уверени смо да је перспектива чланства за државе Западног Балкана и даље најбоља гаранција очувања и достизања трајне регионалне стабилности. Ово је основни разлог што Србија снажно подржава европске аспирације својих суседа, уз симпатије за напредак који они постигну. Неопходно је да укажемо да нисмо задовољни динамиком нашег преговарачког процеса, пре свега бројем отворених преговарачких поглавља, јер сматрамо да тај број не одражава реалан напредак у реформским процесима у нашој земљи. Чланство у ЕУ јесте наше стратешко опредељење, али, као што знате, успешност овог процеса не зависи само од наше стране. Зато крајње отворено постављамо питање какви су планови и колика је спремност Европске уније и њених утицајних чланица попут Немачке и Француске да се баве проширењем и да ли је овај наш спољнополитички циљ достижан у разумном временском року.

Желео бих да истакнем да Србија активно учествује у концептима безбедносне и одбрамбене политике Европске уније, који су јој доступни и тражи простор да пружи свој допринос и у овој области. Не чекамо да то буде наша обавеза једном када постанемо чланица Европске уније, јер сматрамо да безбедносни изазови не познају границе. Наше учешће у мултинационалним мисијама и операцијама се високо вреднује, а наведене активности су и важан елемент спољне политике Србије.

Један од наших кључних спољнополитичких приоритета је и очување регионалног мира и стабилности, као основне претпоставке за сваку врсту напретка и просперитета. Из тих разлога спроводимо политику регионалне сарадње и настојимо да конструктивно приступимо дијалогу о решавању отворених питања из прошлости. Истовремено, Република Србија континуирано покреће теме за будућност које су од интереса за регион у целини, како би читав Западни Балкан био што привлачнији за економска улагања и раст трговинске размене. Зато наша земља подржава и иницира пројекте који превазилазе националне границе и који представљају залог за будућност. На овим линијама је и иницијатива о успостављању тзв. регионалног „мини Шенгена“, са циљем стварања услова за бржи проток људи и капитала, а самим тим и

напретка и јачања стабилности Западног Балкана. Питање повезивања региона мора да надвлада питања раздвајања.

Поред трајне посвећености јачању мира и стабилности у региону, Република Србија у континуитету унапређује билатералне односе са великим силама, али и са многим земљама са којима у дужем периоду није имала контакте. Истакао бих изузетан квалитет билатералне сарадње и интензитет посета на највишем нивоу које имамо са Руском Федерацијом и Кином. Ове посете не само да учвршћују политичку сарадњу, већ и подстичу економске односе. Посебно бих нагласио значај поменутих држава за заштиту кључних интереса Републике Србије по питању Косова и Метохије у оквиру Савета безбедности Уједињених нација, али и у другим међународним организацијама.

Унапређен је и политички дијалог са Сједињеним Америчким Државама, што је допринело да наши амерички партнери имају више разумевања за теме од значаја за Републику Србију. Веома је важно што смо успели да креирамо макар и минимални простор за поновно отварање питања Косова и Метохије, које је претходна америчка администрација сматрала разрешеним.

Партнерски односи са НАТО су важан елемент државне политике Републике Србије и имају значајну улогу у нашем настојању да регион учинимо трајно стабилним. Сарадња са НАТО заснована је на јасним премисама и почива на уважавању политике војне неутралности Републике Србије. Овај принцип се не доводи у питање, а такво наше јасно и чврсто опредељење поштује се и на Истоку и на Западу. Истовремено, ми у потпуности уважавамо другачије опредељење наших суседа и других земаља које су се одлучиле за чланство у НАТО. Србија је отворена за додатно унапређење политичког дијалога и конкретне партнерске сарадње са НАТО у свим областима од заједничког интереса.

Не заборављамо и наше пријатеље који су, иако географски далеко, у многим приликама пружили драгоцену подршку нашој земљи. Зато је Србија посвећена изградњи добрих билатералних односа и са државама Африке и Латинске Америке, као и развоју сарадње са традиционално пријатељским земљама азијско-пацифичког региона. У неким од мојих посета, обишао сам државе са којима деценијама нисмо имали никакве контакте, што је недопустиво. Као што сам више пута поменуо, имамо жељу да оснажујемо постојећа, обнављамо стара, можда и заборављена пријатељства, док истовремено стичемо нова. Само на тај начин наша позиција на узбурканој међународној сцени може бити јача, а наш глас може даље да допре и да се добро разуме.

Поштовани изасланици одбране,

У наредном периоду очекује нас наставак интензивних активности у области цивилне и војне дипломатије. Понављам, изазови су бројни, а задаци захтевни, што ће тражити наше континуирано максимално залагање и посвећеност. Сви ћемо бити на томе ангажовани – наша два министарства, али и друге државне институције. У свему томе важно место и улогу имате и ви, као будући изасланици одбране. Имајте на уму да морате бити спремни на све и да за време ваших мисија можете бити суочени са различитим непредвиђеним околностима и ванредним ситуацијама. Управо се у претходним месецима српска дипломатија сусрела са једним несвакидашњим изазовом – пандемијом Ковид-19, која је на испит ставила капацитете читаве наше дипломатске службе. Надамо се да ћемо у сличним ситуацијама моћи да рачунамо на ваше ангажовање како бисмо удруженим снагама пружили заштиту и помоћ сваком грађанину Републике Србије, ма где се налазио и ма колико озбиљна била претња са којом се суочава.

Желим вам пуно успеха у будућем раду и подсећам вас да увек имате на уму да су наши национални и државни интереси на првом месту и да увек и у свакој прилици будете чврсти у ставу и одлучни у њиховој одбрани. Користите ваше знање, искуство и умешност, јер на тај начин најбоље вршите своју мисију и представљате своју земљу. Увек ћете имати подршку колега из Министарства спољних послова, а ми у потпуности рачунамо на вас и подршку Министарства одбране и Војске Србије.

Хвала на пажњи.“